

na preteklost, ker temelje na plemenskih in pokrajinskih razlikah. Celo v beograjskem poverjenstvu sta bila dva tabora učiteljstva, srbijanski in jugoslovenski. Odnosaji med obema taboroma niso bili ravno prijateljski in radi tega je trpel stvar. Z novim zakonom je naša država dobila edinstveno ime Jugoslavija in je razdeljena na devet banovin. To nam najbolj služi, da se tudi Uduženje formira v tem pogledu glede poverjenstev odnosno sekcij. Namesto dosedanjih plemenskih in pokrajinskih pet sekcij naj bi se formiralo devet sekcij, kolikor je banovin in sekcije naj bi dobile ime banovine. Z ustanovitvijo devetih sekcij po banovinah bi v Beogradu ostalo centralno Uduženje, ki bi neovirano delovalo, poskočil bi njega ugled ter bi bilo isto legitimni predstavnik učiteljstva. (Pisec misli tu na dosedanje spore med pov. Beograd in izvršnim odborom, ki so nastajali zaradi kompetence.) Sekcije bi se tudi ne razlikovale tako zelo glede števila članov, kakor sedaj, ko šteje pov. Beograd nad 6000 članov, Split pa le nekaj sto. Nasprotniki delitve po banovinah bodo rekli in ugovarjali, češ kaj pa z imovino, ki je sedaj skupna, z Učiteljskim Domom v Beogradu? Radi edinstva, radi celotnosti, radi boljše bodočnosti je dalo srbsko plemo vse, pa naj da še srbsko učiteljstvo dom kot lastnino centralnemu uduženju. Beogradsko pov. bi pa 2 milijona gotovine razdelilo sekcijam po banovinah svojega teritorija, vsaki po pol milijona, da bi zidale domove in penzionate za učiteljsko dečo svoje banovine. — Tako piše srbski tovariš o našem Uduženju z ozirom na nov položaj. — k.

— Vozne olajšave za družinske člane. Z novim letom se izmenjajo železniške legitimacije, ki so bile izdane l. 1925. Pri tej priliki naj bi se naše organizacije Zveza drž. nam. in UJU zavzele za to, da dobe družinski člani namesto dosedanjih treh vsaj 12 letnih olajšav. Vsaj enkrat na mesec naj si naše žene in otroci privoščijo malo razvedrila, ki jim gre po vsej človeški in božji pravici, zlasti onim, ki tiče dan za dnem med zatohlim mestnim zidovjem. Dosej pa se je največkrat primerilo, da naši družinski člani niso imeli od voznih olajšav skoro nobene koristi, ker je moral vsakdo skopariti z njimi za slučaj kake nepredvidene daljše vožnje in mu je pri tem ostala ena ali pa še celo dvojne vožnje neizrabljenih. Če že ni mogoče doseči za družinske člane enakih olajšav kakor jih imajo nameščenci, naj jih bo vsaj en tucat na leto in to z novimi legitimacijami. — az—

— Ekskurzija maturantinj zagrebškega učiteljskega. V nedeljo so posetile maturantije zagrebškega ženskega učiteljskega osnovno šolo na Blanci, kjer je zaposlen, kot šol. upravitelj tov. Bregant Zmagaj, ki ima že več let uvedeno delovno šolo. Zagrebške maturantije so si ogledale na Blanci delovno šolo in so bile s tem, kar so videli zelo zadovoljne. Bile so tudi v Krškem in Vidmu nakar so se vrnile v Zagreb.

— Koncert slovaških učiteljev v Ljubljani. 24. t. m. ob 20. uri priredi pevski zbor slovaških učiteljev veliki koncert v Ljubljani, v dvorani Uniona. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Glasbene Maticice. Tovarišice in tovariši dokažite s svojo udeležbo simpatije do bratskega učiteljskega zbora.

— Arhiv Pedagoške centrale v Mariboru. Pedagoška centrala snuje arhiv, ki bi naj obsegal celotno slovensko pedagoško literaturo (tudi vse šolske knjige). Tako bomo dobili pregled čez celotni razvoj našega šolstva in vzgojstva sploh. Potrebno je, da se ta akcija izvede čim prej, da se reši marsikatera redke dokumente. Na prošnjo Pedagoške centrale so vposlali literaturo še sledeči gg.: F. Lampret, uprav. v Borovnici (15 letnikov Popotnika in Enzyklopädisches Handbuch der Erziehungskunde); Marta Gobec-Jazbec, Maribor (196 štev. Popotnika iz raznih letnikov); šolski uprav. v Besnici pri Kranju (2 letnika Volkserziehung in 12 zvezkov Pedagogische Encyklopedije) ter uprav. Slovenskega Učitelja v Ljubljani (11 letnikov Slov. Učitelja, deloma kompletnih).

Vsem darovalcem izrekamo iskreno zahvalo. Želimo pa, da bi dobili posnemalcev. Manjka še mnogo stare literature. Zrtvujte en popoldan in pobrsajte po šolskih omarah in podstrešjih, vprašajte stare učiteljske rodbine; prav gotovo dobite nekaj, pomagano je tudi z malenkostjo. Knjige pošljite na naslov: Upraviteljstvo deške meščanske šole v Mariboru, Krekova ulica.

— Občni zbor društva upokojenega učiteljstva za Slovenijo v Ljubljani se vrši 22. oktobra 1929 ob 15. uri v restavraciji »Novi svet« na Gospodarski cesti z običajnim sporedom. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Učiteljsku v srezu Dolnja Lendava! Odbor dol. lendavskega uč. društva vabi vse tovariše in tovarišice, ki še niso člani društva, da nemudoma prijavijo svoj pristop pismeno tov. tajniku. (Horvat Izidor, šolski upravitelj v Hotizi.) Naš poziv velja predvsem tovarišem (icam), ki so prišli v zadnjem času v naš srez, a še niso postali člani društva. Odbor prosi tudi vse one tovariše (ice), ki so se izselili iz sreza, da javijo pismeno svoj izstop iz društva. Dobra disciplina in redno funkcioniranje društvenega življenja zahtevata, da i odbor i članstvo vršita točno svoje dolžnosti. Prijaviti je treba odboru vsako izpremembo, odnosno, ako kateri član ne dobiva redno stanovskih časopisov, da se obrne na odbor radi nadaljnjih korakov. O tem smo večkrat razpravljali na naših zborovanjih, toda članstvo se vkljub temu ne zaveda svojih dolžnosti do društva. — Zborovanje se bo vršilo prve dni novembra. — Odbor.

— 2000 Din je darovalo za Učiteljski dom v Ljubljani Ljubljansko učiteljsko društvo na svojem občnem zboru dne 16. t. m.

— 1000 Din je darovalo za Učiteljski pevski zbor UJU ljubljansko učiteljsko društvo na svojem občnem zboru dne 16. t. m.

— Učiteljski dom v Ljubljani je prejel sledeče darove: Posojilnica v Logatcu 250 Din; učiteljstvo na Viču 220 Din; Jakob Novak ob priliki 37letnice mature zbral med sošolci 120 Din; Baloh-Sušteršič Josipina 100 Din, skupaj 690 Din. Vsem dobrotnikom iskrena zahvala. Josip Kobal, blagajnik.

Vračajo se stari časi... Kdo se ne spominja na »Domačega prijatelja«, ki ga je izdajala pred vojno Vydrova tovarna v Pragi? Saj je prihajal skoro v vsako hišo. Podoben list bo začela izdajati s 1. novembrom znana Pražarna Žika. List lahko prejema po pošti popolnoma zastoj vsi, ki kupujejo Žiko v katerikoli trgovini. Kdor želi prejemati list, naj torej takoj sporoči svoj naslov na: Pražarna Žika, Ljubljana-Vič.

Dr. G. PICCOLI — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

želodčno tinkturo

Naročila točno po povzetju.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Učit. gospodarska poslovalnica.

—ugp Učiteljska gospodarska poslovalnica ima več sto podpisanih pristopnic, ki jih je učiteljstvo koncem lanskega šol. leta podpisalo in poslalo poverjenstvu s poročilom, da plača delež in pristopnino (7 Din) naknadno. Radi počitnic se je pa vplačilo zavleklo. Zato prosimo vse one, ki niso še plačali deleža s pristopnino, naj store čimprej. Zadržana namreč ne more nikogar sprejeti za svojega člana, dokler nima podpisane pristopnice in deleža z vpisnino. Najbolj enostavno je, da pobere društveni blagajnik od vseh organiziranih članov znesek po 7 Din ter ga pošlje naravnost UGP v Maribor z imenikom članstva vred. Le na ta način je mogoče in lahka evidenca. Kdor pa ni še izpolnil pristopnice, naj to stori. Pristopnice in položnice zahtevajte z dopisnico direktno pri poslovalnici. Ne odlašajte s to zadevo, ker je končna ureitev nujna.

—ugp Reklamacije, ako niste zadovoljni z blagom ali pa s cenami, kar ste prejeli po tom UGP, pošljite takoj UGP, da ukrene potrebne korake. Pa je v interesu vas, UGP in končno tudi tvrdke, ker želimo čiste medsebojne odnose.

—ugp Ne odlašajte s poravnavo zapadlih računov ter se držite vsaj po možnosti terminu, katerega ste sami navedli v naročilnici! Tudi to je v interesu vas, UGP in tvrdke.

—ugp Pošiljajte obe kopiji naročilnic le UGP! Nekateri namreč pošiljajo direktno tvrdki. S tem si sicer v najboljšem slučaju pridobite samo en dan, a UGP otežkočajo poslovanje, sebi pa nepotrebno poštino. UGP rešuje vsa naročila na dan prejema, torej ne morejo nastati zamude. Tudi reklamacije so otežkočene, ako pošljete naravnost tvrdki našo naročilnico.

—ugp Nekatere šole so naročile z našimi naročilnicami blago, ne da bi nam poslane kopijo, niti nas drugače obvestile. Prosimo dotične, naj nam saj sedaj naknadno pošljejo kopijo, oziroma obvestilo kedaj, kje in za koliko so naročile. Zakaj posluževati se naših naročilnic, ki stanejo lep denar brez haska za UGP in za naročnike same, ni lepo, da ne rabimo drugega izraza.

—ugp Potom UGP lahko naroči učiteljsku v tu- in inozemstvu vse, kar rabi v svojem poklicu. Meseca novembra izda UGP posebno okrožnico z imeni tvrdk, s katerimi je v poslovnih zvezah ter z navedbo blaga, katerega nudijo.

SLOVENSKA MATICA V LJUBLJANI

opozarja ob slavnosti 120letnice Napoleona I. na dr. Vošnjakovo knjigo

„Ustava in uprava ilirskih dežel v dobi 1809-1813“

Obsežno je obdelan Napoleonov ustavni in upravni sistem, pospeševanje javne blaginje, gospodarska politika, promet in verstvo. 285 strani. Cena 30 Din. V najfinišje ekruda-platno vezana 46 Din. Člani znižane cene.

Ob tej priliki vabi na pristop za leto 1930. Članarina 50 Din za 5 knjig! Prijava po dopisnici ali pri poverjenikih.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— Učiteljsko društvo za brežiško-sevniški okraj ima svoj redni občni zbor v soboto, 19. X. 1929. ob 10. uri dop. v osnovni šoli v Brežicah. — Ker so na dnevnem redu važne stanovske zadeve, pričakuje polnoštevilne udeležbe — odbor.

— Dolnje-lendavsko učiteljsko društvo bo zborovalo v s r e d o, d n e 6. n o v e m b r a v osnovni šoli v Dolnji Lendavi. Začetek ob 10. uri. Na dnevnem redu so važne zadeve, med drugimi poročila o pokrajinski in glavni skupščini, radi tega se članstvo opozarja, da se zborovanja udeležijo polnoštevilno. — Ob 9. uri je istotam odborova seja in se tovariši odborniki pozivajo, da se iste točno in sigurno udeležijo. Odbor.

— Kranjsko učiteljsko društvo zboruje na zahtevo podgorskega krožka ponovno 19. t. m. ob pol 9. uri v Kranjski osnovni šoli. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo a) predsednika kot zastopnika gorenjskega okrožja v ožjem in širjem sosvetu; b) Prosti razgovori; c) predlogi. 2. Ob desetletnici avstrijskega in nemškega šolstva referirata tov. Rupret in Zagar. 3. »Naše gospodarske ustanove«. 4. Slučajnosti. — Predsednik Josip Lapajne.

— Učiteljsko društvo za pol. srez Ljutomer naznanja, da se zborovanje, ki je bilo napovedano za soboto, dne 19. X. 1929 zaradi zadržanosti več tovarišev (ic), preloži na soboto, dne 9. XI. 1929 z istim dnevnim redom v Gornji Radgoni.

Poročila:

— Poročilo o zborovanju kranjskega uč. društva, ki se je vršilo dne 3. X. t. i. v Kranju.

1. Situacijsko poročilo. Predsednik pozdravi predvsem nove tovariše, spominja se v toplih besedah tov. Lovšeta, ki je zapustil naš okraj, ter prebere njegovo poslovalno pismo. — Radi velike zaposlenosti je skical zborovanje brez odborove seja. Poročilo o številnem stanju organizacije, kakor tudi o posameznih grupah v celotni organizaciji. Pravila, ki se bodo v kratkem sestavila, bodo sionela na poročju. Na ta način bo prišla tudi event. manjšina do svobodne besede pri osrednjih odborih in do konstruktivnega dela v prid organizacije. — Gospodarska poslovalnica, ki se je ustanovila, ni našla ob pričetku šolskega leta tistega uvaževanja od organiziranega učiteljstva, kakor bi to po svojem smotru zaslužila. Od 1000 šol se je je poslužilo le približno 200. — Učiteljstva v okraju je organiziranega 126, navzočih je 72; t. j. 57%.

2. Poročila delegatov. O pokrajinski skupščini je poročal tov. Rupret, predvsem pa o nastopu opozicije v kolikor je bil njen nastop upravičen. — O državni skupščini sta poročala sreski prosv. referent tov. Rus in tov. Horvat. Prvi je podrobno navedel notranji kakor tudi zunanji potek skupščine, drugi pa je podal nekaj misli iz predavanja o razdeljenem in nerazdeljenem pouku, o čemer je poročal na skupščini zagrebški poverjenik tov. Skavič. — Po kratki debati so bila vsa poročila odobrena.

3. Volitve. Poročila društvenih funkcij narjv so bila sprejeta. Dolg za članarino znaša 3100 Din. Društveno premoženje se je v tem poslovnem letu zmanjšalo za približno 2000 Din. Članom, ki celo leto niso plačali članarine se je odvzela glasovalna pravica, pri prihodnji odborovi seji pa bodo zbrisani iz društvenega staleža. V odbor so bili izvoljeni: Lapajne, predsednik; Horvat, podpredsednik; Rupret, tajnik; Slaparjeva, blagajničarka; Demšar, Hafnerjeva in Malenškova, odborniki. V razsodišču so: Brtoncelj, Slapar in Papirjeva; pregledovalca računov pa sta Kržič in Fajdigova. Volitve so se vršile z listki.

4. Uradno poslovanje; referiral je tov. Roje. Predavanje je bilo praktične važnosti za šol. upravitelje, posebno radi tega, ker enako poslovanje, kot ga je zamislil tov. Roje, zahteva tudi nadrejena oblast. Predavanju je sledila živahna debata ter so bila rešena važna vprašanja zadevajoča predavanje o varčevanju in Razrednem učitelju ter PRK.

5. Pravila UJU niso radi premalega časa prišla v podrobno razpravo.

6. Predlogi. Sprejeti so bili z večino glasov štirje predlogi. Debate o njih so se udeleževali tov. Grum, Lapajne, Rupret, Urbančičeva in Horvat.

7. Slučajnosti. Tov. predsednik priporoča »Mladinski list«. Tov. Janežič predlaga, da naj prihodnje zborovanje obsega kot prvo točko slučajnosti. Ker je s tem istovetno situacijsko poročilo, je predlog odpadel. Društvo sklene urgirati sklep o napredovanju v položajni plači, ki je bil sprejet na zadnjem zborovanju in poslan poverjenstvu.

— Konjiško učiteljsko društvo je imelo svoj redni letni občni zbor dne 10. oktobra 1929 v Konjicah.

Situacijsko poročilo. Učiteljstva v okraju je 64, članstva 60, navzočih 39, t. j. 65%.

Tov. predsednik pozdravi navzoče, zlasti novostopivšega člana Alojzija Stergulca, čestita odlikovanim tovarišem (icam) in tovarišici Lorber-Karbovi k poroki.

Dopisi se prečitajo in pogovore.

Poročila. O seji širjega sosveta v Ljubljani poroča tov. Kržič, o pokrajinski skupščini istotam tov. Berce. Poročilo o drž. skupščini v Zagrebu bo podal tov. Pavlič pri prihodnjem zborovanju.

Volitve. V odbor so bili izvoljeni Brglez Franc, David Ruža, Friedl Franc, Gselman Božidar, Pernat Slava, Schell Henrik. Namestniki: Režabek Marijana, Mravljak Karol, Pavlič Ivo. Odbor se bo konstituiral dne 20. oktobra 1929.

— Belokranjsko učiteljsko društvo je zborovalo dne 5. X. 1929. v Črnomlju. Z zborovanjem je bil združen 39. občni zbor.

Predsednik otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče in novodošle tovarišice Amonovo, Benedičičevo in Kraljevo, čestita tov. nadzorniku Vizjaku in tov. Završanovi k odklikovanju in poroča, da je vladar uresničil dvajsetletnega troimenega naroda. Manifest s 6. l. je rodil novo zgodovinsko naredbo 3. X. Razdelba države, s katero je Bela Krajina pripadla savski banovini, nas je presenetila, a mi hočemo tudi v novih prilikah storiti vse za napredek naroda in države.

V vsem srezu je 7 učnih moči neorganiziranih. Organizacija nam je neobhodno potrebna; če bi je ne bilo, bi jo morali ustvariti. Slučajnih neuspehov ni kriva organizacija sama, pač pa premala stopnja stanovske zavestnosti in nedelavnost članstva v prid našega Uduženja, zato kritikujemo sami sebe.

V začetku leta si je zastavil odbor naš logo, da uredi finančno stanje v društvu, kar se pa radi netočnosti nekaterih članov ni moglo izvršiti.

Tajnikovo poročilo poda radi odsotnosti tajnikove namestnice tov. predsednik. Preteklo leto je imelo društvo 5 zborovanj, odbor se je sestel k 5 sejam. Na zborovanjih so se obravnavala stanovsko politična vprašanja, referati so bili usmerjeni v smislu delovne šole. Odbor se je na svojih sejah bavil z delom samoizobraževalnih krožkov in fin. nancami.

Na podlagi došlih dopisov se poziva članstvo, da gre s podvojenimi silami na delo za Mladinsko Matico, novi mladinski list in Gospodarsko poslovalnico. Vse to so naše ustanove, njih obstoj in razvoj je odvisen od nas samih.

Blagajniško poročilo poda blagajnikov namestnik. Redno plačevanje je otežkočalo le nekaj zamudnikov, tako da še sedaj ni poravnani ves račun pri poverjenstvu. V korist Gosp. poslovalnice se bo obremenil vsak član za 7 Din. Pozival je članstvo naj takoj poravnava članarino za 2 meseca naprej in naj plačuje rednejše.

O delu krožkov je prav stvarno poročala tov. Kosova. Delo se ni vršilo, kot bi se moralo. Samoizobrazba je vsakomur neobhodno potrebna, korakati moramo z duhom časa, če hočemo izpolniti nalogo sodobnega učitelja. Obžalovati je treba dejstvo, da sta se tečajja v počitnicah udeležila le dva od vsega društva.

Poročila vseh funkcionarjev so bila sprejeta brez debate.

Pokrajinske skupščine so se udeležili kot delegati tov. Ljubič, Tončič, Kosova. Kratko poročilo o njej poda tov. predsednik. V poročilu naglašja, da je nujno treba reševati vsa nesoglasja v organizaciji stvarno, odkrito, tovariško, v smislu deklaracije. Predložil je dve resoluciji radi konzorcija in sestave odsekov za delo v organizaciji. Obe sta bili soglasno sprejeti. Poročilo o drž. skupščini je podal delegat tov. Tončič. Obe poročili sta se vzeli soglasno na znanje.

Tov. Živojinović, ki po osemletnem nemornem delu v Bojancih zapuša Belo Krajino, se je v toplih besedah poslovil od tov. in tovarišic.

Tov. Špan predloži listo za novi odbor B. u. dr.: predsednik: Ljubič Matko; podpredsednik: Tončič Vlado; tajnik: Dolenc Stane; blagajnik: Šumperer Ivan; odborniki: Zajc Adolf, Podraž Ferdinand, Štrbenk Ana. Namestniki: Koren Marija, Kos Leopoldina. Pregledovalci računov: Štrubelj Jože in Razpotnik Albin. Lista je bila soglasno sprejeta.

Popoldne je učiteljstvo prisostvovalo predavanju strok. učitelja iz Grma g. Flega in si nato ogledalo razstavo Sadržarskega društva v Črnomlju.

Podzemelj, 8. X. 1929.

Dolenc Stane, tč. tajnik.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. Državni nameščenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.

Nove knjige.

—k Odmevi. Literarno kulturna revija. Ljubljana 1929. Izhaja četrtletno v knjigah 6 do 7 pol. Vsaka knjiga je celotna in stane naročena pri upravi 30 Din, v knjigarnah pa 40 Din. — Uprava in uredništvo »Odmevov« je v Ljubljani, poštni predal 263. — Pesnik Radivoj Peterlin-Petruska je napravil z Odmevi prav svojevrsten poskus, ki je prvi v naši književnosti. Zbral je prispevke 47 pisateljev, pesnikov in publicistov in jih izdal v posebni reviji »Odmevi«, katere prva številka je sedaj izšla. Naslednje številke »Odmevov« bodo urejevane na isti način in bodo prinašale v našo literaturo nekaj povsem svojevrstnega.

—k Zemljevid Kranjskega okraja, narisal po Orožnovem zemljevidu Fran. Marolt. Umetniški zavod za litografijo Čemažar in drug v Ljubljani je izdal gori navedeni zemljevid v merilu 1:32.500 in 1:130.000. Prvega bomo z uspehom uporabljali na steni, drugega pa učenci kot priročni zemljevid. Izredna jasnost, preglednost in točnost odlikuje oba. Barve za vodovje in gorovje so izvršno izbrane in zemljevid bo čitljiv tudi iz zadnjih klopi. Učitelj se bo velikega zemljevida z največjim uspehom posluževal in učenci mu bodo z zanimanjem sledili. Na osnovi sijajne risbe bodo lahko sledili posameznim vodam in gorskim vrstam, cestam in železnicam. Celo na obliko posameznih pokrajinskih enot bodo lahko sklepali iz risbe in pri opisu okraja z veseljem sodelovali. Pouk zemljepisa bo v zvezi z Orožnovim zemljevidom užitek učitelju in učencem, posebno če si bodo zadnji mogli nabaviti manjšo izdajo v merilu 1:130.000 za šolsko in domačo uporabo. Zato bi priporočal, da se za manjši zemljevid nastavi čim manjšo ceno da si ga bo moglo nabaviti čim več učencev. Velikega pa priporočam v nabavo vsem osnovnim, meščanskim in tudi srednjim šolam. Upamo, da bodo tej izdaji sledile kmalu izdaje ostalih okrajev, kar bo seveda mnogo odvisno od števila odjemalcev. — P. Kunaver.